

آزمون علمی فقه - لمعه - پایه ۶ - مرحله اول

توجه: لطفاً با دقت به سؤالات پاسخ دهید. (هر چهار پاسخ غلط، یک نمره منفی دارد)

۱. از خویشاوندان میتی یک عموی ناتنی و یک پسر «عموی تنی» در قید حیات هستند. چه کسی از او ارث می‌برد؟

ا. فقط عموی ناتنی از او ارث می‌برد ☐ ب. فقط پسر «عموی تنی» از او ارث می‌برد ☐
 ج. عموی ناتنی و پسر «عموی تنی» به نسبت مساوی از او ارث می‌برند ☐ د. عموی ناتنی دو برابر پسر «عموی تنی» از او ارث می‌برد ☐
 * «عن عبدالله بن سنان: فی رجل قتل أمه، أیثرها؟ قال(ع): إن كان خطأ ورثها وإن كان عمداً لم یرثها».
۲. روایت بر کدام نظریه دلالت دارد؟

ا. لو قتل الوارث المورث خطأ یمنع من الدیة خاصة ☐ ب. لو قتل الوارث المورث خطأ یمنع من غیر الدیة خاصة ☐
 ج. لو قتل الوارث المورث خطأ یمنع من الإرث مطلقاً (الدیة و غیرها) ☐ د. لو قتل الوارث المورث خطأ یرثه مطلقاً (الدیة و غیرها) ☐
 ۳. خویشاوندان نسبی میتی (مثل پدر و مادر و فرزندان) زنده اند. کدام مورد در کنار خویشاوندان نسبی او ارث می‌برد؟

ا. الزوجة ☐ ب. المعتق ☐ ج. ضامن الجریرة ☐ د. الإمام ☐
 * لامیراث للعصبة علی تقدیر زیادة الفریضة عن السهام.
۴. «عصبه» به چه معناست؟

ا. خویشاوندان پدری (چه ذکور، چه اناث) ☐ ب. خویشاوندان ذکور پدری ☐ ج. حامیان میت ☐ د. فرزند خوانده های میت ☐
 ۵. اللعان مانع من الإرث بین

ا. الزوج و الزوجة خاصة ☐ ب. بین الزوج و الولد المنفی خاصة ☐ ج. الزوجة و الولد المنفی خاصة ☐ د. الزوجین و بین الزوج و الولد المنفی ☐
 * الغائب غیبة منقطعة لا یورث حتی تمضی مدة لا یعیش مثله إلیها عادة.
۶. منظور از «غیبت منقطعه» چیست؟

ا. غیبت طولانی مدت ☐ ب. غیبت کوتاه مدت ☐ ج. غیبت به گونه‌ای که خبری از او نباشد ☐ د. غیبت بیش از بیست سال ☐
 ۷. میتی نه خویشاوند نسبی دارد نه سببی. اموال او چگونه به ارث می‌رسد؟

ا. میراث للمعتق ثم ضامن الجریرة ثم الإمام ☐ ب. میراثه لضمن الجریرة ثم المعتق ثم الإمام ☐
 ج. میراثه للإمام ثم المعتق ثم ضامن الجریرة ☐ د. میراثه للإمام ثم ضامن الجریرة ثم المعتق ☐
 ۸. از خویشاوندان میتی فقط پدر و مادر و یک برادر تنی در قید حیات اند،

ا. فقط والدین از او ارث می‌برند به نسبت مساوی ☐ ب. فقط برادر تنی از او ارث می‌برد ☐
 ج. فقط والدین از او ارث می‌برند سهم پدر $\frac{2}{3}$ و سهم مادر $\frac{1}{3}$ ☐ د. همه از او ارث می‌برند سهم والدین $\frac{1}{2}$ و سهم برادر تنی $\frac{1}{3}$ ☐
 ۹. میتی یک فرزند دختر و دو فرزند پسر دارد. فرزند دختر، بزرگ‌ترین فرزند اوست. «حبوه» را چه کسی ارث می‌برد؟

ا. دختر (که بزرگ‌ترین فرزند است) ☐ ب. پسر بزرگ‌تر ☐ ج. دختر و پسر بزرگ‌تر به نسبت مساوی ☐ د. دختر و پسر بزرگ‌تر. سهم پسر دو برابر سهم دختر ☐
 ۱۰. از خویشاوندان میتی، فقط والدین و همسر در قید حیات اند. ورثه چگونه از او ارث می‌برند؟

ا. سهم پدر $\frac{1}{2}$ ، سهم مادر $\frac{1}{2}$ ، سهم همسر $\frac{2}{3}$ ☐ ب. سهم همسر $\frac{1}{2}$ و باقیمانده $(\frac{1}{3})$ برای والدین به طور مساوی ☐
 ج. سهم مادر $\frac{1}{3}$ ، سهم همسر $\frac{1}{3}$ و باقیمانده برای پدر ☐ د. سهم پدر $\frac{1}{3}$ ، سهم مادر $\frac{1}{3}$ و باقیمانده $(\frac{1}{3})$ برای همسر ☐
 ۱۱. فرزندی هنگام مرگ پدر، به صورت نطفه در رحم مادر است. آیا این فرزند از پدرش ارث می‌برد؟

ا. لا یرث مطلقاً و لو انفصل حیاً ☐ ب. یرث مطلقاً و لو سقط میتاً ☐ ج. یرث إذا انفصل حیاً و استقرت حیاته و صاح ☐ د. یرث إذا انفصل حیاً و لو لم تستقر حیاته ☐
 ۱۲. کدام گزینه درباره «مانعیة کفر» صحیح است؟

ا. الکافر مطلقاً لا یرث المسلم ☐ ب. الکافر الحربی خاصة لا یرث المسلم ☐ ج. الکافر الذمی خاصة لا یرث المسلم ☐ د. الکافر الناصبی خاصة لا یرث المسلم ☐

۱۳. از خویشاوندان میتی که فقط جد پدری و یک برادر تنی در قید حیات اند

ا. فقط جد پدری ارث می‌برد ☐ ب. فقط برادر تنی ارث می‌برد ☐

ج. جد پدری و برادر تنی به نسبت مساوی ارث می‌برند ☐ د. جد پدری دو برابر برادر تنی ارث می‌برد ☐

۱۴. کدام قسم از اقسام «مرتد» به مجرد ارتداد - و قبل از قتل - اموالش پس از کسر دیون بین ورثه تقسیم می‌شود؟

ا. مرتد فطری مطلقاً (چه مرد و چه زن) ☐ ب. مرتد فطری مرد ☐ ج. مرتد غیر فطری مطلقاً (چه زن و چه زن) ☐ د. مرتد غیر فطری مرد ☐

۱۵. از خویشاوندان میتی پدر و مادر و یک فرزند دختر در قید حیات اند. چه کسی از او ارث می‌برد؟

ا. فقط والدین از او ارث می‌برند ☐ ب. فقط فرزند دختر از او ارث می‌برد ☐

ج. والدین $\frac{2}{3}$ و دختر $\frac{1}{3}$ از او ارث می‌برد ☐ د. والدین $\frac{2}{3}$ و دختر $\frac{1}{3}$ ارث می‌برد و $\frac{1}{6}$ اضافه به نسبت بین والدین و دختر تقسیم می‌شود ☐

* یختصّ الولد الأكبر بالحبوة ولا يشترط بلوغ الولد للإطلاق.

۱۶. منظور از «اطلاق» چیست؟

ا. عدم ملازمه بین حکم حبوه و حکم قضای نماز پدر ☐

ج. وضع لفظ «ولد» برای اعم از فرزند اکبر و فرزند اصغر ☐ د. استعمال لفظ «ولد» در فرزند اکبر غیر بالغ هر چند به نحو مجاز ☐

۱۷. آیا زنی که از شوهرش صاحب فرزند نیست، از زمین و ساختمان و ابزار آلات مربوط به ساختمان ارث می‌برد؟

ا. تُمنع من الأرض والآلات والأبنية مطلقاً ☐ ب. لا تُمنع من الأرض والآلات والأبنية مطلقاً ☐

ج. تُمنع من الأرض عیناً وقيمةً و من الآلات والأبنية عیناً لا قيمةً ☐ د. تُمنع من الأرض عیناً لا قيمةً و من الآلات والأبنية عیناً وقيمةً ☐

* أولاد الأولاد يقومون مقام آبائهم عند عدمهم - سواء كان الأبوان موجودين أو أحدهما أم لا - على الأصحّ خلافاً للصدوق حيث شرط

۱۸. با توجه به عبارت، از نظر شیخ صدوق در چه صورتی «اولاد اولاد» در ارث بردن جانشین «اولاد» می‌شوند؟

ا. در صورتی که اولاد میت معدوم (مرده) باشند ☐ ب. در صورتی که اولاد میت متعدد باشند ☐

ج. در صورتی که پدر و مادر میت معدوم (مرده) باشند ☐ د. در صورتی که اولاد میت و پدر و مادر میت معدوم (مرده) باشند ☐

۱۹. اگر مرد مریض (به مرض موت) با زنی ازدواج کند آیا این دو از یکدیگر ارث می‌برند؟

ا. لایتوارثان مطلقاً ☐ ب. لایتوارثان إلّا أن یدخل بها ☐ ج. لایتوارثان إلّا أن یرأ من مرضه ☐ د. لایتوارثان إلّا أن یدخل بها أو یرأ من مرضه ☐

۲۰. قال ابن الجندی: يجب علی الجانی (أی القاتل عمداً) بذل الدیة إذا طلب الولی منه ذلک لـ

ا. وجوب أداء الديون فوراً ☐ ب. وجوب حفظ النفس الموقوف علی بذل الدیة ☐ ج. رضا الجانی ببذل الدیة ☐ د. مطالبة الولی بالمال ☐

۲۱. از خویشاوندان میتی، یک برادر تنی و یک برادر ناتنی در قید حیات اند. چه کسی از او ارث می‌برد؟

ا. فقط برادر تنی ارث می‌برد ☐ ب. برادر ناتنی بالعرض و برادر تنی باقیمانده را ارث می‌برد ☐

ج. برادر تنی و برادر ناتنی به نسبت مساوی ارث می‌برند ☐ د. برادر تنی دو برابر برادر ناتنی ارث می‌برد ☐

۲۲. إذا قصد القتل بما يقع القتل به نادراً كالضرب بالعمود الخفيف فهو قتل عمد نظراً إلى

ا. أن العمد يتحقق بما يقتل غالباً ☐ ب. أن العمد يتحقق بما يقتل نادراً ☐

ج. أن العمد يتحقق بقصد القتل من غير نظر إلى الآلة ☐ د. أن الروایات قد دلّت علی أنه قتل عمد ☐

۲۳. اصطلاح «عول» به چه معناست؟

ا. افزایش سهام از ترکه میت ☐ ب. کاهش سهام نسبت به ترکه میت ☐ ج. تساوی سهام با ترکه میت ☐ د. از بین رفتن ترکه میت ☐

۲۴. منظور از «وارثی که با فرض ارث می‌برد» چیست؟

ا. وارثی که در قرآن برای او سهم خاصی معین شده است ☐ ب. وارثی که به دلیل دخول در عموم آیه «أولوا الأرحام بعضهم أولى من بعض» ارث می‌برد ☐

ج. وارثی که سهم او بیشتر از نصف باشد ☐ د. وارثی که به دلیل رابطه سببی ارث می‌برد ☐

۲۵. کدام شیء از مصادیق «حبوة» نیست؟

ا. التوب ☐ ب. الحذاء ☐ ج. الخاتم ☐ د. المصحف ☐

۲۶. زید فوت کرده. از خویشاوندانش فقط اجداد پدری و اجداد مادری در قید حیات هستند. چه کسی از او ارث می‌برد؟

- ا. فقط اجداد پدری (یعنی جد پدری و جدۀ پدری) ارث می‌برند ☐
- ب. همه اجداد ارث می‌برند: جد پدری و جدۀ پدری و جد مادری و جدۀ مادری ☐
- ج. فقط اجداد مادری (یعنی جد مادری و جدۀ مادری) ارث می‌برند ☐
- د. فقط اجداد ذکور (یعنی جد پدری و جد مادری) ارث می‌برند ☐

۲۷. زید، دست راست دو نفر را قطع می‌کند. کدام حکم درباره این فرض صحیح است؟

- ا. لایحقّ لهما قصاص زید و يجوز لهما أخذ الدية ☐
- ب. یحقّ لهما قصاص زید بقطع یمینه فقط ☐
- ج. یحقّ لهما قصاص زید بقطع یمینه و یساره ☐
- د. یحقّ لهما قصاص زید بقطع یدیه أو إحدى رجلیه مخیراً ☐

۲۸. «قصاص» به چه معناست؟

- ا. القتل ☐
- ب. القطع ☐
- ج. الضرب و الجرح ☐
- د. استیفاء مثل الجنایة ☐

۲۹. یک کافر ذمی، کافر ذمی دیگری را می‌کشد. آیا قاتل، قصاص می‌شود؟

- ا. یُقْتَل الذمیُّ بالذمیِّ إذا اتّحدت ملّتهما ☐
- ب. یُقْتَل الذمیُّ بالذمیِّ إذا اختلفت ملّتهما ☐
- ج. یُقْتَل الذمیُّ بالذمیِّ مطلقاً ☐
- د. لا یُقْتَل الذمیُّ بالذمیِّ مطلقاً و يجب علی القاتل الدية فقط ☐

۳۰. زید، عمرو را اکراه می‌کند بر قتل خالد. عمرو، خالد را به قتل می‌رساند. حکم مسأله چیست؟

- ا. زید و عمرو قصاص می‌شوند ☐
- ب. زید و عمرو حبس ابد می‌شوند ☐
- ج. زید قصاص می‌شود و عمرو حبس ابد می‌شود ☐
- د. عمرو قصاص می‌شود و زید حبس ابد می‌شود ☐

۳۱. اگر یکی از زوج یا زوجه در عدۀ طلاق فوت کند، آیا دیگری ارث می‌برد؟

- ا. بله در طلاق رجعی ☐
- ب. بله در طلاق باین ☐
- ج. در هر صورت بله ☐
- د. خیر ☐

۳۲. یک کافر ذمی، مرتدی را می‌کشد. آیا قاتل قصاص می‌شود؟

- ا. یُقْتَل الذمیُّ بالمرتدّ إذا کان المرتدّ فطریّاً ☐
- ب. یُقْتَل الذمیُّ بالمرتدّ إذا کان المرتدّ ملأً ☐
- ج. یُقْتَل الذمیُّ بالمرتدّ مطلقاً ☐
- د. لا یُقْتَل الذمیُّ بالمرتدّ مطلقاً بل يجب علی القاتل الدية فقط ☐

۳۳. مسلمانی، کافری را می‌کشد. به نظر مصنّف، کدام حکم در این فرض صحیح است؟

- ا. یُقْتَل المسلم إذا کان الکافر ذمیّاً ☐
- ب. یُقْتَل المسلم إذا کان الکافر حریباً معاهداً ☐
- ج. یُقْتَل المسلم مطلقاً ☐
- د. لا یُقْتَل المسلم مطلقاً و یغرم دية الکافر الذمی فقط ☐
- * یمکن الإکراه فیما دون قتل النفس عملاً بالأصل فی غیر موضع النصّ.

۳۴. منظور از «أصل» و «موضع النصّ» در عبارت چیست؟

- ا. احتیاط در حق الناس - اکراه بر قتل نفس ☐
- ب. رفع «تکلیف و مواخذه» از مُکرَه - اکراه بر قتل نفس ☐
- ج. رفع «تکلیف و مواخذه» از مُکرَه - اکراه بر غیر قتل نفس ☐
- د. احتیاط در حق الناس - اکراه بر غیر قتل نفس ☐

۳۵. کدام حکم درباره فرضی که دو زن در قتل یک مرد شریک شوند، صحیح است؟

- ا. للولیّ قتل المرأتین دون أن یردّ علیهما شیءٌ من الدية ☐
- ب. لیس للولیّ إلّا قتل واحدة منهما باختياره ☐
- ج. لیس للولیّ إلّا قتل واحدة منهما بالقرعة ☐
- د. لایحقّ للولیّ القصاص و يجوز له حبسهما ☐

۳۶. به نظر مصنف آیا شهادت زنان برای «اثبات قتل» پذیرفته می‌شود؟

- ا. لا عبرة بشهادة النساء مطلقاً ☐
- ب. تُقبَل شهادة أربع نساء منضّمت ☐
- ج. تُقبَل شهادة امرأة واحدة مع الیمین ☐
- د. تُقبَل شهادة امرأتین مع یمینهما ☐
- * «عن الصادق علیه السلام لا یقتل والدٌ بولده و یقتل الولد بوالده».

۳۷. این روایت بر کدام مطلب دلالت نمی‌کند؟

- ا. اگر پسر، پدرش را بکشد قصاص می‌شود ☐
- ب. اگر مادر، دخترش را بکشد قصاص نمی‌شود ☐
- ج. اگر پدر، پسرش را بکشد قصاص نمی‌شود ☐
- د. اگر دختر، پدرش را بکشد قصاص می‌شود ☐

۳۸. اگر عاقلی، دیوانه‌ای را بکشد آیا قصاص می‌شود؟

- ا. نعم إذا لم یقدر علی ردّ الدية ☐
- ب. نعم إذا کان المجنون أدوارياً ☐
- ج. نعم مطلقاً ☐
- د. لا ☐

۳۹. زید دو پای سالم دارد اما عمرو دو پایش شل است. زید، دو پای عمرو را قطع می‌کند. آیا زید قصاص می‌شود؟ چگونه؟

- ا. زید قصاص نمی‌شود و موظف به پرداخت دیه است ☐
- ب. عمرو صرفاً حق قطع یک پای زید را از باب قصاص دارد ☐
- ج. عمرو حق قطع دو پای زید را از باب قصاص دارد اگر خود زید راضی باشد ☐
- د. عمرو حق قطع دو پای زید را از باب قصاص دارد مطلقاً ☐

۴۰. اگر زنی باردار، شخصی را بکشد حکم قصاص وی چیست؟

- ا. لَا يُقْتَصُّ مِنَ الْحَامِلِ مطلقاً ☐
- ب. يُقْتَصُّ مِنَ الْحَامِلِ بعد ما تَضَعَ حَمْلَهَا مطلقاً ☐
- ج. يُقْتَصُّ مِنَ الْحَامِلِ بعد ما تَضَعَ حَمْلَهَا و ترضعه اللباء ☐
- د. يُقْتَصُّ مِنَ الْحَامِلِ قبل ولوج الروح فی الحمل ☐

۴۱. زید به دلیل ارتکاب زنای محصنه، محکوم به مجازات رجم (سنگسار) شده. عمرو بدون اذن حاکم شرع او را می‌کشد. آیا عمرو قصاص می‌شود؟

- ا. بله اگر زید را به روش رجم به قتل رسانده باشد ☐
- ب. بله اگر زید را به روشی غیر از رجم به قتل رسانده باشد ☐
- ج. به در هر صورت ☐
- د. خیر ☐

۴۲. زید، دست عمرو را قطع می‌کند. پس از این حادثه عمرو فوت می‌کند و معلوم نمی‌شود که مرگ عمرو به طور طبیعی بوده یا مستند به قطع دستش.

زید چگونه قصاص می‌شود؟

- ا. صرفاً دست زید قطع می‌شود ☐
- ب. دست زید قطع می‌شود و ملزم به پرداخت دیه کامل نیز می‌شود ☐
- ج. ابتدا دست زید قطع می‌شود سپس کشته می‌شود ☐
- د. زید کشته می‌شود اما دستش قطع نمی‌شود ☐

* القسامة مّا یثبت به القتل مع اللوث.

۴۳. منظور از «لوث» در عبارت چیست؟

- ا. الدیة الكاملة ☐
- ب. نصف الدیة ☐
- ج. اَمارة یُظَنُّ بها صدقُ المدعی ☐
- د. تلطّخ السلام بالدم ☐

۴۴. زید اقرار می‌کند که خالد را عمداً کشته است. عمرو نیز اقرار می‌کند که خالد را به خطا کشته است. اقرار کدام یک نافذ است؟

- ا. هر دو ☐
- ب. ولی مقتول مخیر است در تصدیق یکی از دو اقرار ☐
- ج. زید ☐
- د. عمرو ☐

۴۵. کدام توضیح درباره کیفیت «قسامة مثبت قتل» غلط است؟

- ا. قدر القسامة خمسون یمیناً فی العمد و الخطأ ☐
- ب. القسامة یحلفها المدعی و أقاربه إن كان له أقارب ☐
- ج. القسامة یحلفها المدعی بنفسه إن لم یکن له أقارب ☐
- د. القسامة لا یحلفها إلّا المدعی فلا عبرة بحلف أقاربه ☐

۴۶. سبب «قصاص عضو» چیست؟

- ا. إتلاف العضو بما یُتلف غالباً ☐
- ب. إتلاف العضو مع القصد إلى الإتلاف ☐
- ج. إتلاف العضو بما یُتلف غالباً أو بغيره مع القصد إلى الإتلاف ☐
- د. إتلاف العضو مطلقاً ☐

۴۷. زید فقط یک چشم سالم دارد و عمرو دو چشمش سالم است. زید، یک چشم عمرو را کور می‌کند. کدام حکم درباره قصاص در این فرض صحیح است؟

- ا. زید قصاص نمی‌شود و صرفاً موظف به پرداخت دیه است ☐
- ب. عمرو مخیر است بین کور کردن چشم سالم زید و جنایت بر عضو دیگر از بدن او ☐
- ج. عمرو صرفاً حق وارد کردن جنایتی بر عضو دیگر زید (غیر از چشم) را دارد ☐
- د. عمرو صرفاً حق کور کردن چشم سالم زید را دارد ☐

۴۸. اگر زید، دندانی از عمرو را بشکنند، در اجرای حکم قصاص با رعایت اصل مماثلت، کدام مماثلت معتبر نیست؟

- ا. مماثلت از جهت شماره دندان ☐
- ب. مماثلت از جهت سفید بودن یا تیره بودن دندان ☐
- ج. مماثلت از جهت شیری یا اصلی بودن دندان ☐
- د. مماثلت از جهت قرار گرفتن در فک بالا یا فک پایین ☐

۴۹. به نظر مصنف آیا حق قصاص، به ارث می‌رسد؟

- ا. خیر ☐
- ب. بله ☐
- ج. بله مگر در زوجین ☐
- د. بله مگر در بنات ☐

۵۰. کدام شرط درباره «إبزار اجرای قصاص» غلط است؟

- ا. لَا یُقْتَصُّ بِالْأَلَةِ الْقَدِیْمَةِ ☐
- ب. لَا قصاص إلّا بالسیف ☐
- ج. لَا یُقْتَصُّ بِالْأَلَةِ الْکَاثَةِ ☐
- د. لَا قصاص إلّا بالحديد ☐